

Arbejderkommissionens Betænkning er efter min Opfattelse saa vidtløftig og griber Sagen saa stort an, at det næsten vil være umuligt at gennemføre den. Just ikke i den Valgkreds, hvor jeg er valgt, men paa Møen have vi gjort Forsøg med Selvhjælp, og det er særlig paa denne, at Forslagsstillerne have bygget deres Motivering, men i Lovforslaget indeholdes ikke Noget derom. (Lh. Nielsen: Jo!) Ja, maatte, men ikke Selvhjælp i den Forstand, jeg tager den; jeg betragter det som Selvhjælp, naar Arbeideren griber Anledningen til at gjøre Noget ikke alene for Sygdomstilfælde for sig og sin Familie, men ogsaa for sin Alderdom. Naar Kommunerne og Staten saa vilde støtte denne Selvhjælp f. Ex. med $\frac{1}{3}$, vilde der komme Noget ud af det. Dette er imidlertid en saa stor Opgave at løse, at det fordrer megen Tid; jeg har dog ikke villet holde denne Tanke tilbage, skjøndt den ikke er ny, idet jeg gaar ud fra, at det samme Bidrag, som Arbeideren giver til den Kasse, som er rettet paa Selvhjælpen, det samme Bidrag, stort eller lille, skulde Kommunen og Staten give. Da det er første Gang, jeg taler, og det saa altid har Nyhedens Interesse, haaber jeg ikke at trætte det høie Thing, naar jeg meddeeler Lidt om, hvorledes vi have det indrettet hos os. Sygekassen maa og skal hos os i Et og Alt bære sig selv: vi begyndte med et Medlemsantal paa 14, det er nu steget til 500, og Kassen har hele Tiden baaret sig selv udmærket godt, uagtet den har givet temmelig betydelige Understøttelser og fri Læge og Medicin. Ved Siden deraf have vi ogsaa en Børnesygekasse, som ogsaa bærer sig selv. Naar der imidlertid skal komme Noget ud af det, maa Sygekassen have en Hjælpesond ved Siden af, og denne Fond har faaet en betydelig Fremgang derved, at der har været Udbygt til Støtte fra Kommunen gennem frivillige Bidrag. Jeg er overbevist om, at dersom et lignende Bidrag kunde tilfalde denne Sygekasse fra Staten, vilde det ikke være nødvendigt at lægge denne Evang paa Kommunen at give det samme Tilskud, skjøndt det var naturligt og rigtigt, at den gav det. Før saadanne Bidrag ydes, tør det ikke forventes, at der vil ske nogen Fremvægt af større Betydning. Jeg har ikke villet tilbageholde disse Bemærkninger for at virke til, at Forslaget kunde komme frem i en saadan Form, at ogsaa Ministeriet kunde slutte sig dertil. Naar jeg saaledes paa egen Haand har troet, at det var rigtigst at henvise dette Forslag til et Udvalg, saa veed jeg ikke, hvor vidt det er Forslagsstillerens Ønske. Jeg antager, at det nok kunde lade sig gjøre at stille Ændringsforslag dertil, selv om Forslaget derved fik en anden Sikkelse. At yde direkte Hjælp fra Statskassens Side tror jeg ikke — og det ikke alene, fordi Ministeren har udtalt sig derimod —, at der vilde komme noget Godt udaf. Det staa stadigt for mig saaledes, at det nødvendigvis vilde svække Arbeiderens Interesse for sig selv, det vilde

være en Bræmie for dem, der ikke gjøre Noget for sig selv, eller som ere ligegyldige. Jeg vil just ikke dermed sige, at de ere uverdige, men Mange af dem mene som saa: Naar jeg ikke kan Mere, kan jeg henvende mig til Fattigkassen, jeg kan ikke undvære disse Stillinger til Arbejderforeningerne og Sygekasserne. Vi have imidlertid Exempler paa, at der hos os er en stor moralsk Stræf for at nærme sig Fattigkassen, og selv de Fattigste, som ere i Sygekassen, have stadig betalt Bidrag. Jeg kan fremhæve nogle Exempler derpaa, om de end ere smaa. En Mand siger: Jeg vil daglig ikke bruge Straatobak, det kan opspares til Medlemsbidrag; en Kone siger: Jeg vil lade Kassen ligge, det kan ogsaa være til Hjælp til Sygekassen. En Mand har opgivet Brændevin, som dog er en nødvendig Betingelse for en Arbeidsmand. Dette er ganske bestemte Exempler — jeg kan endog paapege Individerne — paa, hvilken Interesse Medlemmerne af en saadan Arbejderforening kunne have for Sagen.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Lh. Nielsen): Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sngerslev) gjorde mig virkelig Uret, naar han troede, at Principet var forandret. Nei, Principet i dette Lovforslag er netop Hjælp til Selvhjælp, det er netop at støtte Villien, hvor den er til Stede, men hvor Evnen mangler. Naar vi ikke nu have indbragt et Forslag om Understøttelseskasser, saa ligger det for mit Vedkommende deri, som jeg gjentagne Gange har udtalt ogsaa i mit første Foredrag, at Arbejderkommissionen ligger imellem og er fremkommen med Forslag, der gaa i samme Retning som netop vort Forslag om Understøttelseskasser, og man tør derfor haabe, at denne Tanke nok skal trænge igennem ved sin egen Magt. Det er alene Hensynet dertil, som kan bidrage til, at jeg nu kan gaa ind paa noget Andet, end jeg kunde den Gang, da Fattigloven laa for. Det tror jeg for Resten, at jeg har udtalt tydelig nok, saa det ærede Medlem skulde ikke tale om nogen Principforandring; men had der den Gang forelaa for os til Forhandling i Udvalget, var et Forslag, som ogsaa var forskjelligt fra det Aret i Forveien, derved, at §§ 71 og 72 vare indbragte af den daværende Indenrigsminister, Lobjesen, og netop gik ud paa at give Hjælp til Selvhjælp gennem Kommunerne, som jeg allerede har oplyst derved, at de Personer, som havde sikret sig Hjælp af en Sygekasse eller en Alderdomsforsørgelseskasse, ikke kunne falde Fattigkassen til Byrde, naar de enten havde været Medlemmer af en Sygekasse i en vis Tid eller naaet en vis Alder eller var Medlem af en Alderdomsforsørgelseskasse. Netop dette Moment, at det var bragt med ind i Lovforslaget, gjorde jo, at man med Nødvendighed, dersom man vilde udfyde den filantropiske og sunde Tanke, maatte forme det i et nyt For-